

v lažnjivi obleki.

Vrednik Jakob Aléšovec.

Izhaja po
enkrat na mesec v Ljubljani,
kedar ga prebere in ne
konfiscira policija.

Posamezne številke se dobivajo, če jih kaj ostane, po
30 kr. v administraciji, Ključarske ulice (pod mestnim
trgom) št. 3 v II. nadstropji.

Velja
celo leto 3 gld., pol leta 1 gld. 50
kr. in četrť leta 80 kr. za vsacega
brez ozira na stan, narodnost in
vero.

Kdor ga bere in ga ni kupil, se bo, ako se zasači, ostro kaznoval.

Frêncelj na konji.

Frêncelj. Tako! „Tribüno“ sem potolkel, naj mi pride zdaj le še kdo, mu bom že dal!
Pavliha. He, he! Kako je pa bilo pri nas v Ljubljani? K nam pridi, če imaš korajžo!

Pavliha.

Letos je tako lepo vreme, da na novega leta dan moj pes in mačka nista hotela na pragu ležati, ampak sta šla s solnca pod stopnice v senco leč. Tudi moj kozuh, ki je druga leta osorej že marsikaj mraza bil prestal, visi v omari na kljuki, jaz pa bi lahko hodil golorok, če bi mi kamižole že zavoljo lepšega treba ne bilo. Tako gorko je, da je že polž prelizal zaklenjena vrata svoje hiše ter rožičke ven pomolil misleč, da je že gorka spomlad poklicala ga na dan. Kdo bo ob takem vremenu doma sedel, če se še gorke peči boji! To je najlepši čas pogledovati po svetu, zato sem tudi jaz brž zopet namazal čevlje, ogrnil kamižolo, naredil si tobaka, vzel marelo pod pazduho pa šel na pot.

Moja navada je ta, da grem vedno za nosom pa postavljam levo nogo pred desno, pa obhodim lahko ves svet in pridem kamor koli, če prav se nikamor nalaš ne namenim. Zdaj sem si pa mislil: boš pa šel malo dol za Savo in Donavo pogledat, kako se tam ob njih godi, in kaj ljudje počno in kako vreme imajo; tam tudi lahko slišiš, če bi v Bosni ali Hercegovini, ali pa tudi na Hrvaškem kaj bilo, da brž lahko s svojo marelo tje stopiš.

Sem pa šel dol za Savo, stopil v Zagreb na poliček dobrega, kterega smo s Hrvati po večkrat zvrnili, potlej pa obrnil se dobre volje navzdol, ker v Zagrebu ni bilo nič novega, še poštenega potresa ne. Le to se mi je čudno zdelo, da so me prašali, če sem nemara prišel obiskat lutrjarskega pastora ali fajmoštra, pa jaz sem rekel, da ne, ker ga čisto nič ne poznam in o njem še nikoli nič slišal nisem; kaj mi mar zá-nj!

Tako grem precéj dobre volje ob Savi, kar doidem človeče tako šibke postave, da bi ga lahko vsak veter vzdignil. Telo je tanko kakor štrigalce, usta zijajo kakor kapeljnu na suhem, da se mu prav lahko v lačni trebuh do dna vidi. Pod pazduho ima malo torbico, stopa pa tako prevzetno, kakor kak ponosen gospodar, ki svojo zemljo ogleduje. Meni se možic prav mikaven zdi; „če gre mojo pot“ — si mislim — „greva pa skup, da bo krajši čas,“ — stopim za njim, mu potrkam na rame in ko se hudega obraza obrne, prašam:

„Kam pa, kam, prijatelj?“

„Jaz ne razumim nobenega jezika razen nemškega“ — se zadere možic, kakor kak kopro! stare sorte, če je imel pred sabo rekruta.

„No dobro“ — se pa nasmehnem jaz — „bova pa govorila po nemški ali kakor se vam zdi; jaz znam vse jezike sveta.“

„Ej, da le nemški znaš“ — pravi on na to — „je že dosti, ker drugi jeziki vsi skup niso nič vredni.“

„A tako“ — črhnem jaz prav hladno — „smo toraj iz Nemškega doma?“

„Kaj pa da, iz Nemškega, še daleč od avstrijskih mej, tam iz Pruskega, od reke Rene, — pa saj ti ne veš, kje je to.“

„Pač, pač, sem enkrat memo šel. Potem smo pa res velik gospod.“

„Se ve da, pri nas je vsak kmet gospod v primeri s tukajšnjo gospodo, kar sem videl.“

„Kaj pa, se ve! Pri vas vsak otrok nemški zna, tukaj pa malokdo, kaj ne?“

„Malokdo? Skoro nobeden. O, kako zadej je rod še tukaj!“

„Res je, res, še psi ne lajajo nemški. — Česa pa iščemo tukaj, po kaj smo prišli, — brez zamere?“

„Po kaj? Nemško kulturo sem prinesel. Dežele so lepe, rodovitne, nemškega jezika manjka in nemške vere, pa bi bilo tu vse veliko lepše kakor pri nas doma ob Reni, kjer nas je toliko na kupu, da moramo stradati.“

„A, to je pa prav“ — rečem jaz — „da je Nemcev domá res že preveč, to vem, in da nemško maslo domá ni dosti vredno, to tudi vem; da ga toraj za kolikor boljše ceno spečamo, ga moramo nesti na prodaj drugim narodom. Prav tako, to razumim. Kaj pa je z nemško vero? Ali je to kaka posebna, morda celó nova vera?“

„Nemška vera je protestantovska“ — reče ponosno.

„A tako! Po naše se pravi luteranska. No, pa saj to oboje se tudi že pri nas lahko dobi, namreč nemška kultura in luteranska vera, ni treba, da bi nam jo nosili še le z Nemčije, to je s Pruskega.“

„O, kaj pa da, pa to obojno blago tukaj ni tako dobro, ne tako stanovitno. Avstrijski nemški protestant se nauči slovanskega jezika, marsikteri še tudi katoličan postane. Z eno besedo: tako blago se spridi. Naše blago pa ostane, kar je, Nemeč ostane Nemeč in protestant ostane protestant, naj pride kamor koli. S tem se nemštvo in protestantovstvo ne le ohrani, marveč tudi razširja, ob enem pa si pridobimo mi novega sveta, kjer se dá bolje živeti in kaj pridobiti, kar bi pri nas ne šlo.“

„Pa tukaj žive tudi že ljudje in zemlja je njihova“ — vržem jaz vmes.

„A, to je sodrga, to so lenuhi, pijanci, nevedneži, z našo kulturo jih bomo kmalu pregnali. Ta dežela je prepeta, prerodovitna za tak zanikrn rod.“

„Hm, hm, smo pač prišli sèm z velikim denarjem, da bomo kar milje sveta kupili?“ — prašam jaz in pogledam njegovo beraško torbico.

„Kaj še! Nas vsak je zadovoljen s koticem, potem se že raztegne, da prejšnjega gospodarja prežene. Če pa še kaj potrebuje, dobi iz domačije, ker tam imamo društvo za razširjanje nemštva in protestantovstva po posavskih in podonavskih deželah.“

„To je pa res prav dobro napravljeno. Tisti, ki se tu naselijo in obogaté, so pa potom popolnem odtrgani od svoje domovine, je li?“

„Kaj še! Ravno nasprotno. Ti še le vabijo svoje rojake k sebi in jim naznanjajo, kje bi se dobilo kako gnjezdo zá-nje; tudi če potrebujejo poslov ali služabnikov, si jih naročajo z nemške domovine.“

„Na ta način je toraj namen tega društva in takih naselbin v prvi vrsti ta, da se zatira slovanstvo in katoličanstvo, a širi nemštvo in protestantovstvo?“

„Kako pa! Toda kolikor mogoče na skrivnem, da se ne izdamo, ker če ta zanikrni rod naše namene zapazi — no, pest ima trdo in pestí slovanske se mi najbolj bojimo.“

„Hm, hm, tako je po tvojem“ — sklenem jaz, ker sem zadosti zvedel od njega; — „ti toraj misliš, da je le nemško in protestantovsko blago kaj vredno, drugo nič?“

„Kako pak!“ — se postavi on.

„No, poglej to-le marelo. To je ljubljansko blago, pri Kobilci narejeno, toraj ne nemško in ne protestantovsko. Ali je za kaj, kaj misliš?“

„Prav za nič“ — reče on prevzetno.

„Boš videl, da je tako trdno, da ti bodo kosti pokale, prevzetnež — ti uš ti“ — se razjezim jaz, moja marela pa, ki me je že ves čas srbela v roki, se stegne in ga oplazi parkrat po plečih, da možic kar na tla počene in začne kričati in cviliti, kakor bi ga drl.

„Ali ni to blago dobro, — kaj?“ — ga prašam in

vstavim uarelo, ki je hotela še naprej vdrihati, kakor tisto težko kladvo v fužinah, ki mu „norec“ pravijo.

„Joj, joj, dobro, še predobro je“ — cvili on in prosi: „oh, ne več, moje kosti niso tako trdne, ko ta slovenska marela.“

„Vidiš, vrag ti? Ali se dobi tako blagó pri vas na Nemskem — kaj?“

„Ne, ne, nikjer ne, to je res“ — stoka človeče in si drgne ter popravlja otepele kosti.

„Pri nas na slovenskem jugu je pa tacega blaga dosti za ljudi tvoje vrste“ — rečem jaz — „le da se ljudem pove, kdo da si, pa ga boš kmalu zopet skusil. Zdaj pa se spravi na noge in teci nazaj tje, od koder te je veter prinesel! Marela me zopet srbi. Svoje blago pa hodi prodajat svojim ljudem ali pa divjakom v Afriko, če te tudi ti ne bodo spokali.“

Da bi bil kdo gledal, kako je to nemško-protestantovsko človeče zadelo noge na rame ter teklo nazaj gor na Virtemberško ali v Meklenburško, od koder je prišlo! Jaz sem se smejal, da me je trebuh bolel, potlej se pa zavil na levo, ker je bilo z Dunaja slišati vriš. Na poti srečam trumo ljudi, ki se mi vidijo tako prepadeni in pobiti, kakor pogrebci; govorili so laški in nekaj nemški, zato sem že gledal, če ne bo za njimi kacega žandarja ali briča, ki bi jih po „šubi“ gnal; pa ga ni bilo in to se mi tako čudno zdi, da stopim k njim in jih ogovorim:

„Od kod ste, kje ste bili in kam greste?“

Skonca ni nobenega odgovora, le godrnjanje; še le ko zagledajo marelo, hite s strahom odgovarjati:

„Mi smo tržaška deputacija, smo bili na Dunaji pri cesarji in zdaj gremo domú.“

„Pa tako poparjeni, kakor da bi bili kaj steknili?“

„Saj smo tudi. Tako smo naleteli, da si skoro domú ne upamo.“

„Vendar enkrat, lahonski nemškutarji, haha“ — se smejem jaz — „saj ste že dolgo stikali. Kaj pa vam je rekel cesar?“

„Da naši poslanci njegovi vladi nalaš nagajajo.“

„Ali jo imate, zagrizene spake? Pa res! Vladi cesarjevi nagajati in ji davke odrekati, potem pa cesarja prositi iti, da bi za vas pri vladi prosil podpore iz davkovske kase! Ali mislite, da je na svetu kdo tako — recimo — dober, da bi takim ljudem kaj drugega dal, ko prav krepko pod nos? Jaz bi bil še drugače ravnal z vami, pri meni bi bili dobili kaj, pa ne podpore, ampak — že veste kam, kjer palica dobro zapoje. Morda vam bodo Tržačani sami kaj tacega našeli. Srečno pot, haha!“

Tržaški lahoni ne reko na to nič, ampak se plašno ozro po mareli ter naredo „halb links“ po cesti, da se mi kmalu spred oči zgube. Najbrž so šli zato peš, ker so se bali, da bi jih na kolodvoru meščani res ne čakali s palicami ter ž njimi plačali jim pot. Jaz pa prav veselo vsekam z marelo po zraku in iz vsega grla zavriskam:

„Živijo, slava cesarju, ki je tem čudnim čukom tako domu posvetil!“

Moje vriskanje se razlega in odmeva po gorah in dolinah. Kar mi prileti na uho vriskanje in ko to bolj na ušesa potegnem, razločim, da to ni vriskanje kakor moje, marveč to je razgrajanje kakor pijanih fantov, kedar gredó ponoči domú s sosedne vasi, kjer so vse druge fante dobro pretepli in zdaj zmage pijani ves svet na korajžo kličejo z zabavljivim razgrajanjem. Takim ljudem grem tudi jaz rad s pota, zato stopim v stran za grm, da bi to veselo družbo memo sebe pustil.

Približajo se in kóga zagledam prvega? Svoja le pre-dobra znanca Frénceljna in pa tistega jezičnega dohtarja Šraja, ki ima v špitalskih ulicah svojo modrost ali „kunštност“ na prodaj. Jej, kako dolgo že Frénceljna poznam! Od vseh družih strani, le od dobre nobene ne. To je človek, da malo takih. Lani sva se zadnjič videla v Litiji in v Ljubljani pri ponočnih škandalih, potlej so

ga pa vendar pognali s Kranjskega, da saj tukaj ni več svojih burk uganjal. Šraja pa poznam po njegovi jezičnosti, ošabnosti in domišljivosti, ker svoj nos v vsako reč vtika, še celó v tako „dišeče“, kakor so bili lani Veste-neckove — čem reči Frénceljnov. Jaz bi toraj teh dveh tudi ogovoril ne bil, ko bi me ne bila zagledala in obstopila s svojo družbo s krikom:

„Alo, Pavliha je. Zdaj, ko smo na Dunaji potokli litijske Slovence in pa tisti časnik „Tribüne“, se skusimo z vsakim. Imaš korajžo, Pavliha, he? Sèm z marelo!“

„Ali je zares ali za špas?“ — prašam jaz.

„Zares, zares“ — tulijo vsi — „sèm z marelo, ne bojimo se nikogar.“

Ob enem se zaženó proti meni vsi, še celó Šraj, ki sem ga dozdej korajžnega videl le takrat, kedar je bilo vse varno ali pa polno policajev za njim. Za tako družbo se mi pa marele škoda zdi, ta je za večo silo; tukaj le nekoliko s komolci pomigam, da se drugi s ceste po grabnih zgubé, ker jim tal zmanjka, Frénceljna in Šraja pa obdržim za komolca, ju postavim pred-se, kakor dva, ki ne moreta ravno pokonci stati, ter velim:

„Pred vas je bilo preveč na cesti, zato najbrže nisem prav razložil, kaj ste hoteli od mene imeti. Povejta toraj zdaj vi-dva: kaj hočeta?“

Da bi bil kdo videl, kako sta se naenkrat strezovala od dunajske zmage, kako so se jima hlačice tresle, kako plašno sta gledala po moji mareli! Frénceljnu so se odpirala usta, kakor da bi hotel klicati po žandarjih, Šraj je pa padel na kolena in prosil milosti. Jaz ta par nekoliko gledam, potem pa še enkrat prašam:

„Kaj sta hotela imeti? Mojo marelo — ali ne?“

„O ne“ — trepetata oba — „le zvedeti smo hoteli vsi, če si ti res Pavliha.“

„Vidiš jih tičke?“ — zarohnim jaz; — taki ste vsi vaše sorte. Glejta mojo marelo. Jaz vem, da bi jo rada dobila v pesti, zato sta šla na Dunaj pó-njo in mislita, da sta jo dobila. Toda ta ni bila prava, če jo hočeta dobiti, je morata iskati v Ljubljani. Vama ne diši, je li?“

Oba trepetata tako, da je slišati že klepet zob. Zato ju spustim s temi besedami:

„To je moja marela, le dobro jo poglejta. Za zdaj vama ju le pokažem, gorje vama pa, če mi bo treba vdrihniti vaju ž njo! Zapomnita si to in poboljšajta se! Alo — marš!“

Tako sta jo popihala, kakor da bi ju bil veter vzel, drugi so se bili že prej na tihem pozgubili, ker so videli, da ná-nje ne pazim. Jaz pa sem si zopet prižgal tobak, ki mi je v tem čudnem pogovoru ugasnil, in jo mahnil v Bosno, od koder sem slišal strel in pôk. Kako je bilo potem, povem drugi pot.

Pirkar je še deželni šolski nadzornik!

Kjer ne gre drugače, treba je zvijače.

Povest iz kmetijstva.

Martin je bil priden kmet, prebiral je posebno rad slovenske kmetijske časnike in knjige ter se ravnal po naukih tam nabranih. Sčasoma si je priredil lep vrt z najboljšim sadnim drevjem, ki mu je delal ne le veliko veselja, marveč dajal tudi lepih dohodkov. Ta vrt je posebno dobro gleštal, okopaval, gnojil in trebil gosenic in družih mrčesov tako, da ne bi bil imel na njem skoro nobene nesnage, če bi ne bilo soseda Janeza. Ta pa je bil starokopitnež, ni maral nobenega poduka in pustil v svojem vrtu rasti kakor v gozdu; ta vrt, tik Martinovega, je bil prava zalega vsakovrstnih mrčesov, ki so potem, ko tu ni

bilo več hrane zá-nje, preselovali se v Martinov vrt in tam škodo delali. Večkrat ga je Martin opominjal, naj tudi on trebi drevje, a Janez se mu je posmehoval, in ko mu je celó ponudil svoje hlapce in sebe za trebljenje prav brez vseh plače, je rekel Janez: „Po mojem vrtu ne bo nihče drug hodil in šaril, če gosenice škodo delajo, jo delajo le meni; to pa nikomur nič mar.“

Marljivi Martin je imel toraj veliko nadlogo in ugibal je, kako bi Janeza vendar-le z lepo pripravil do tega, da bi tudi on začel gleštati in trebiti svoj vrt. Premišljuje in premišljuje ter potoži svojo nadlogo Štefanu, tudi marljivemu drugemu sosedu. Ta je precéj bistré glave, po vasi znan, da je že marsiktero dobro vdel. Po kratkem pomenkovanji pravi Štefan:

„Jo že imam, Martin, le pusti meni vse, boš videl, kako bo Janez kmalu začel trebiti po vrtu. Za zdaj ne rečem nič družega, kakor to, da ga bova danes teden pila; če ne bo res, ga bom plačal jaz.“

Martin reče, da ga je volja plačati toliko, da bo miza mokra, če bo res, in tako gresta vsaksebi.

Drugi dan gre Štefan memo Janezovega vrta ter ga prosi ognja, ker mu je ravno pipa vgasnila. Ko prižigata, pogleda Štefan kakor nevedoma po drevji in pravi:

„Ej Janez, tebi pa gosenice zeló predejo po vejah; le poglej, koliko je pajčevin in mešičkov povsod!“

„Naj bodo“ — reče Janez robato — „saj so na mojem; to ni nikomur nič mar, trebil jih pa ne bom.“

„Saj bi ti tudi ne pomagalo dosti“ — pravi Štefan — „če jih danes vse potrebiš, jutri jih bo ravno toliko ali pa še več.“

„Zakaj več?“ — prása Štefan.

„I, zato, ker jih tvoj sosed Martin vedno k tebi na vrt nosi, kolikor jih s svojega drevja potrebi“ — nadaljuje Štefan.

„Vidiš ga vruga“ — zarohni Janez — „zato imam jaz toliko gosenic in družega mrčesa, on pa nič. No, le čakaj, potepuh ti, te bom že vjel.“

„Kako li?“ — se smehlja Štefan — „če ne veš, koliko mešičkov in druge jajčne zalege po vejah imaš! On ti jih nanosi lahko na tisuče, pa še ne boš videl, da jih je več. Saj še nisi nikdar ogledoval malih vejic, ktere imajo obročke jajc nekega metulja, čegar gosenice so najbolj požrešne; take obročke je sila težko najti. Ravno te pa Martin išče, jih prerezuje, snema in na tvoje vejice natika, da se potem pri tebi izlegajo. Le gledat pojva, pa boš videl, kakšni so.“

Janez je ves raz sebe in ko mu Štefan iz vejic sname tak jajčni obroček ali pas, prej prerezavši ga, in ga potem natakne na drugo vejico, zarohni jeze zelen:

„No le čakaj, ga bom že vjel.“

„Nič ga ne boš vjel“ — pa pravi Štefan — „ker bi moral vse noči na vrtu stražiti. Dokler pa imaš polno te nesnage po vejah, še vedeti ne moreš, če je kaj novega prinesel ti ali ne.“

„I, kaj pa mi je storiti?“ — prása Janez zamišljen.

„Veš kaj, tako-le naredi“ — svetuje Štefan. — „Zdaj potrebi vse drevje do čistega, da ne bo na njem ne mešička, ne jajčnega obročka. Potem pa pridi vsak dan gledat, in če boš kje videl kak nataknen mešiček ali pa prerezan obroček na veji, pa Martina kar primi, jaz ti bom pa priča. Le tako ga bova vjela, drugače ne, je preveč premeten.“

„Ta je pa dobra, Štefan“ — se zadovoljno nareži Janez; — „ni zastoj, da ljudje pravijo, da ti ktero vdeneš. Če ga vjameva, bo pijača, to ti povem. Samo molčati moraš.“

„Kaj pa, se ve da, tudi ti, da se ne zve prezgodaj“ — reče Štefan, stisne Janezu roko in gre.

Drugi dan — lep zimski dan je bil, že blizu spomladi — sta Štefan in Martin gledala iz zakotja, kako je Janez nosil lestvo po vrtu, rezal veje, plezal po drevji in obiral jajčno zalego, kar je potem vse na kup zmetal in

zažgal. To obiranje je trpelo tri dni, potem je skrbno ogledoval še svoj vrt, preiskaval veje in z zvitim očesom oziral se proti sosedu.

V nedeljo pa sta ga Štefan in Martin pila — plačal je Martin — na zdravje Janezu, ki je potem zmiraj skrbno ogledoval svoj vrt po nataknenih mešičkih in prerezanih jajčnih obročkih, pa jih se ve da ni dobil nikdar nič.

Čez nekoliko tednov ogovori Janez Štefana:

„Meni se zdi, da si me ti debelo nalagal. Ne enega nataknenega mešička in ne enega prerezanega obročka nisem dobil, k večemu še kako prej nezapazeno nesnago.“

„Saj sem rekel“ — odgovori Štefan — „da je Martin pravi lesjak. Kar vidi, da ti tako paziš na svoj vrt, si ne upa več tje nositi zalege iz svojega. Jezen pa je, jezen, da je kaj. Le nagajaj mu s tem še naprej!“

In tako se tudi godi. Janez obira in trebi skrbno vsako leto po vrtu, le da Martinu kljubuje. Štefan in Martin pa se smejeta in ga vsako leto osorej dobro potegneta na zdravje Janezu.

Pirker ist noch Landesschulinspektor!

Krišpin Krišpovič.

Danes, gospoda moja, imam rešiti težko nalogo, nalogo, ki me je tako skrbela, da že več noči in tudi nocojšnjo noč nisem spal. Zagovarjati imam namreč pisavo, kakoršne so se jeli poprijemati novejši pisatelji po nekterih slovenskih listih vzlasti političnih, v prvi vrsti v „Narodu“, in o kteri Vi mislite, da ni ne slovenska, ne ljudska, toraj večini bralcev nerazumljiva, ampak se le dotični pisatelji z njo skazujejo, kakor n. pr. ljubljanska gospa ali gospodična s svojim iz Pariza naročenim klobukom ali kmet z visokim gosposkim cilindrom.

Vi tožite take pisatelje hudega pregreška zoper razumljivost, posebnost in lepoto slovenskega jezika in to — kakor razvidim iz tožbe — zato ker

1. po tujih besedah, ktere vmes utikajo, postane jezik navadnemu človeku nerazumljiv, časniki se pa pišejo za vsacega in tudi od vsacega naročnino sprejmljejo;

2. kdor bi hotel tak slovenski jezik popolnem umeti, bi se moral prej naučiti latinskega, laškega, francoskega, posebno pa nemškega, prvih zavoljo besed, zadnjega pa zavoljo zloga;

3. po takem jeziku pridemo počasi ob pravi svoj slovenski jezik, da ne bomo razumeli več svojih pisateljev in pesnikov, slednjič še drug družega ne;

4. mili slovenski jezik je sam dosti bogat v besedah in kjer mu ktere manjka, naj si jo izposodi ali kupi od drugih slovanskih narodov in če je tudi tam ni, naj si jo pravilno in lahko umljivo posvoji;

5. nas s tako pisavo stavijo našim paznim sovražnikom v posmeh, češ, da nimamo svojega jezika, ampak smo ga le iz drugih jezikov naberačili in nakradli.

To so glavna šila zatožbe in jaz kar naravnost izpovem, da so mi prve dni delala silne preglavice, ker nisem skoro vedel najti orodja, s kterim bi jih odbil. Skrbela me

je celó preteklost nekterih izmed teh pisateljev, ki so zavoljo pačenja slovenskih oblik in prestrojanja starih dobrih domačih besedi bili že večkrat obsojeni.

Zares, prav skrbelo me je to, že sem mislil, odložiti zagovarjanje takega za slovenščino ponujane jezika in njegovih peres, kar dobim v roke rimsko knjigo, kjer berem to-le čudno dogodbo pred rimskimi porotniki, ktera Vam bo, gospóda moja, tako že znana.

Rimljanka silne telesne lepote je bila zatožena groznega hudodelstva. Zastonj skuša zagovornik njen z vso svojo zagovornostjo oprati jo, zastonj so njegove mile prošnje, brez vspeha poskuša ganiti sodnike do solz; ko slednjič vidi, da ne bo vse nič pomagalo, skoči k nji, ji potegne krilo raz prsi in zaupije: „glejte, čegar telesu só bogovi naši dali tako lepoto, tisti ne more biti hudodelnik.“ In res, sodniki so spoznali Rimljanko nekrivo.

Tako bom storil tudi jaz, ker vem, da vse drugo moje besedovanje bi bilo zastonj. Če mi to ne pomaga, pa za moje „klijente“ nikjer ni rešitve več.

Tu imate toraj moja Rimljanko — hočem reči: take slovenščine stavek, da sami sodite, če je lep ali ne.

*Agrikulturec, oino- ali pomolog s progresivnimi tendencami se mora interesirati za vse njegovo sfêro tangirajoče momente, resp. arivacije in temporarne afêre na socialnem, agrikulturnem, merkantilnem, internem in eksternem političnem horizontu, ker stagnacija ali apatija bi ga propelirala pasivni situaciji, sukcesivnemu pa eklatantnemu falimentu in totalnemu ruinu. Progresivne ideje so zdaj modérne in edino prospektivne, tradicijske šablone antikvirane in perhorešcirane, rentirujoča se agrikulturna ékonomija bazira faktično bolj na scentiččnih, kakor mehaničnih fundamentih. Inteligentno-praktični ékonom konsekventno temu ne bo ignoriral žurnalistične in didaktične literature, au contraire — prav atentno bo rekognosciral ta terén in si anektiral tam deponirane fragmente za svoj eventualni direktiv. Letaka praksa je faktična garancija za prosperiranje njegovih intencij in rentabilitéto njegovih operacij. *)*

Če to ni najzvvišenejši jezik, pa ne bom nikdar nikogar več zagovarjal.

Jaz sem govoril, gospóda moja, sodite pa Vi!

Pirkar je še deželni šolski nadzornik!

*) V navadni „kmetiški“ slovenščini bi se glasil ta stavek tako: „Poljedelec, vinorejec ali sadjerejec, ki hoče kaj naprej priti, se mora brigati za vse važne, njegov stan zadevajoče dogodbe in primerljeje na družbinskem, kmetijskem, trgovinskem notranjem in unanjem političnem obnebj, ker lenoba (nemarnost) in nebriga tirala bi ga v dolgove, korak za korakom do gotovega propada in popolnoma na kant. Napredovalni nazori zdaj veljajo in edino kaj obetajo, podedovane navade so zastarele in se zametujejo, kmetijsko gospodarstvo, da se splača in kaj nese, je naslonjeno res bolj na znanstvo, kakor na golo delavno podlago. Zato izobražen (izveden) in izkušen kmet ne bo preziral časnikov in podučnih kujig, ravno narobe — prav pazno bo preiskaval to polje in si prisvojil tam položene drobtinice, da se bo vedel o svojem času po njih ravnati. Le tako ravnaje je zares poroštvo za prospéh njegovih namenov in da bo to, kar bo počel, res kaj dobička dalo mu.“ — To slovenščino bo vsak lahko razumil, če se je nemškega zloga učil. Stavec.

Drobnice.

Jud bere v časniku, da je bila najdena denarna listnica s precejšnjim zneskom in da naj se tisti, ki jo je zgubil, oglasi pri mestni gospôski. Jud, lakomen kakor je že večidel vsak, gre tje in naznani, da je listnico on zgubil. „Kaka je bila in koliko je bilo v nji denarja?“ ga praša uradnik. „Kako bom to vedel,“ tarna jud, „saj sem ž njo vred zgubil tudi glavo.“ — „Tako?“ reče uradnik; „no, bom pa jaz pomagal vašemu spominu. Ali je bila morda črna, s tremi predali?“ — „Da, da, črna in s tremi predali,“ pritrjuje hitro jud. — „In v nji je bilo morda 354 gld. denarja, ali več?“ — „Ne, ne, ravno 354 gld., je že res,“ hiti jud. — „In to v 3 stotakih, 5 desetakih in 4 bankovcih po 1 gld., kaj?“ — „Res je tako,“ prikimuje jud, „je že prava, ravno tega denarja pogrešam.“ — „Prav toraj,“ sklene uradnik, „kedar bo kdo tako listnico in s takim denarjem prinesel, jo bote že dobili, dozdej pa je še ni tukaj.“ In jud je odšel z dolgim nosom.

* * *

Gospod, kakoršnim novadno ljudstvo pravi „lačenbergerji“, je imel služabnika, ne ravno za potrebo, marveč bolj za to, da se je z njim bahal pred svetom. Nekega dne pride ta in ga prosi, da bi mu dal napraviti novo obleko. „Kaj? že zopet?“ zarohni gospod, „saj si že dve obnosil v tem, ko jaz nosim še zmiraj eno.“ — „Če bi jaz tako umazan in obnošen hodil med ljudi, kakor vi, gospod, kdo bi vas pa še kaj obračtal!“ odgovori sluga.

* * *

V neki družbi so se pogovarjali o tem, kaj je kdo skusil na potovanji. Vsak je vedel kaj povedati, verjetnega in neverjetnega, kar se oglašil eden: „Kaj tacega, kakor meni, se vendar še ni zgodilo nikomur izmed vas, to bi stavil. V neki gostilnici je bilo, kjer sem prenočil. Ležem v posteljo, ugasnem luč in hočem zaspati. Kar zaslišim pod posteljo enakomerno „tik — tak,“ „tik — tak,“ kakor da bi kdo ob tla tolkel. Ko se ganem v postelji, pa to brž poneha. Vendar kmalo zopet prične, zato prav tiho in polagoma zlezem iz postelje, naglo prižgem luč in posvetim pod posteljo. In kaj je bilo, kaj zagledam? Uganite!“ — Nobeden ne ugane pravega, zato reče pripovedovalec: „Veste, kaj je bilo? Na zajcu, na katerem sem si bil jaz čevlje sezul in ga potlej pod posteljo porinil, ste sedeli dve bolhi, vsaka na enem koncu, in se fletno guncali. Od tod je bil tisti „tik — tak“, ker je zajec s koncema ob tla butal.“

* * *

V šoli praša katehet Janezka: „Ali veš, zakaj so si Izraelci dali vltiti zlato tele?“ — Janezek: „Najbrž niso imeli dosti zlata za vola ali kravo.“

* * *

Ljubljanska dekleta. Pod Rožnikom se ob travniku sprehajata dva zaljubljena, on in ona. Kar utrga ona belo rožico in ji začne puliti peresca. On vidi to in praša: „Kaj pa prašaš rožico? Morda hočeš zvedeti od nje, te li jaz res ljubim ali ne?“ — „O ne“ — odgovori ona — „jaz prašam rožico, če ti bom jaz ostala zvesta ali ne, kedar se vzameva.“

Pogovor dveh ljubljanskih okoličanov.

Posavec. Kam bi te bilo v Ljubljani sram iti?
Šentviščan. Na Žabjek.

Posavec. Mene pa v luteransko cerkev ali pa v kazino.

Jezična Žefa.

Z Olimpa.

Zdej je predpust, to je čas za ženitvanje in druge norost', pa jest ne bom nič od vsega tega imela, saj letas še ne; me tud' nič ne mika, k' se je Špel' tako slab' vrajmal', de b' bla desetkrat raj sama al „ledek“.

Predpust se je pa že začel, ljudje že nore in rojijo, de je kaj. Vsako nedeljo po več parov okličejo. Jest hodim poslušat v Šenklašč, Tončka k Frančkanarjem, Lojza v Šentjakop, Ančka v Šempeter, Mica pa v Trnov, tako de v nedeljo zvečer, k' se zgovoremo, že vsaka vé za vse, k' so na oklic', de jih potlej lahko na rešet' devljemo.

Un dan prileti Ančka k men' in prav':

„Jemnasta, ti pa ne uga-neš, kdo je v naš far' tako zrojil, de ga bodo kmal' klical',

morbit' še ta predpust! Če vganeš, prec te peljem na bel' kofé.“

Jest premišlujem in vgibam, naštevam vse fante in dekleta, vdove in vdovce šentpeterske fare na prste, pa Ančka zmirej maje z glavo; nazadnje reče:

„Že vidim, de ne bo nič, k' na pravga še ne misliš ne. Korelj bo, tist Dežmanov Korelj iz Blatne vasi, k' je imel tako dolg' tiste pr..... grablje, de so mu jih vender pri volitvah v ibljanskem mest' zlomil.“

„Bež' no bež', „Ančka“ — se čudim jest — „tist star fant, k' že tolk štemá tisto Rezko, k' je bla enkrat v Krakovem, zdej jo je pa na Poljane dal?“

„Lih tist' je“ — prav Ančka — „in veš, ktero bo vzel?“

„Pa ja ne druge, kot to, k' ga tolk' let čaka?“

„Ravno to. Pa je prav, bo saj enkrat kej dobrega storil, do zdej je blo od njega tako le slab' slišat.“

„Pa je gotov', de je res? Jest takim nič rada ne verjamem“ — prašam jest.

„Čist gotov' — zato, k' so mene že vdinjal' za kuharco in sem aro dala“ — prav' Ančka.

„No, to je prav, boš potlej pa lahko kej povedala, kder se bova na trg' dobile. Tam bo zmirej kej novga. No, no, dobro srečo!“

Ančka gre, jest' pa tud', po pot pa si mislim: „No, to je pa res gorek in čuden predpust letos, de bo še stari Korelj, k' je že tolk' predpustov prefantval, zrojil. To bo „ofcet“ in ples, to! Kako se bo nek' pri šempeterskih fantih odkupil!“

Se ve, de sem šla to novico brž pravit svojim prijateljicam in zdej čakamo le, de ga bodo s prižnice vrgli, kakor me pravmo.

Za dans nimam nič drugza povedat — se reče, b' že imela, še nekej prav mastnega, pa ne utegnem, se mi mudi, de mi župa ne skipi. Bom pa drugič povedala tisto tako fletno storjo, sej še mende ne bomo umrli.

Zdrav' bodite!

Dragi mi „Brencelj“!

Lepo mora biti pri vas, ker se zdaj tako naglo in po vrsti preseljujejo Slovenci k nam. Od zadnjega mojega pisma smo jih že več dobili, vi že veste, ktere. Tako mora naš vratar odpirati vrata, da si ne upa več prav spati.

Nasprotno pa oni zmaj ali „lintvern“, ki čaka nemškutarjev in jih požira, zdaj že lakote zdeha in je parkrat prosil že našega vratarja, da bi mu poslal kaj, če bi se k njemu zaletelo. Pa vaša nemčurska svojat ima menda kačje ali mačje življenje, če prav glavo zgubi, vendar še živi in z repom miga; to je znamenje, da sta zrak in voda pri vas za nemčurje veliko boljša in tudi vreme ugodnejše zá-nje kakor za Slovence. Očka Bleiweis zmiraj maje z glavo in pravi: „pejte, saj ne bo nič!“

Te dni pa je bil oče vendar vesel — zakaj, boš nemara uganil. Po telefonu, ktereга smo napeljali na Slovensko, je slišal, kako je kupčijska zbornica kranjska sklenila vladi in gosp. Winklerju zaupnico, svojima poslancema Šaferjevemu Dolfiju in Tursičnemu Aleksandru pa nezaupnico. „No“ — je rekel — „za prvo se ni mudilo, ker vlada se še nima prav za prav za ničemer skazati, kar bi bila za Slovence storila posebnega, ker deželni zbor še zdaj ni razpuščen in so tudi Pirkar, Zima in enaki tiči še zmiraj na svojih mestih; tudi Winklerju ni treba zaupnice, ker njemu tako vsa dežela zaupa in ga čisla. Vse drugače je pa z nezaupnico Dolfiju in Aleksandru; to je nujna zadeva, jaz sem pričakoval od zbornice kaj tacega že doli na zemlji, pa nisem včakal. No, pa boljše pozno kakor nikoli ne.“

Tako je rekel očka in si prižgal smodko; mi drugi pa smo bili tudi veseli. Le korajžni bodite Slovenci, potem bo morda že kaj. Jaz sem že pred 20 leti pel, da bo za Slovence le takrat boljše, ko bo palica pela, in te misli sem še zdaj. Da si mi zdrav!

Ves Tvoj

Miroslav.

Pirker ist noch Landesschulinspektor!

Star napis.

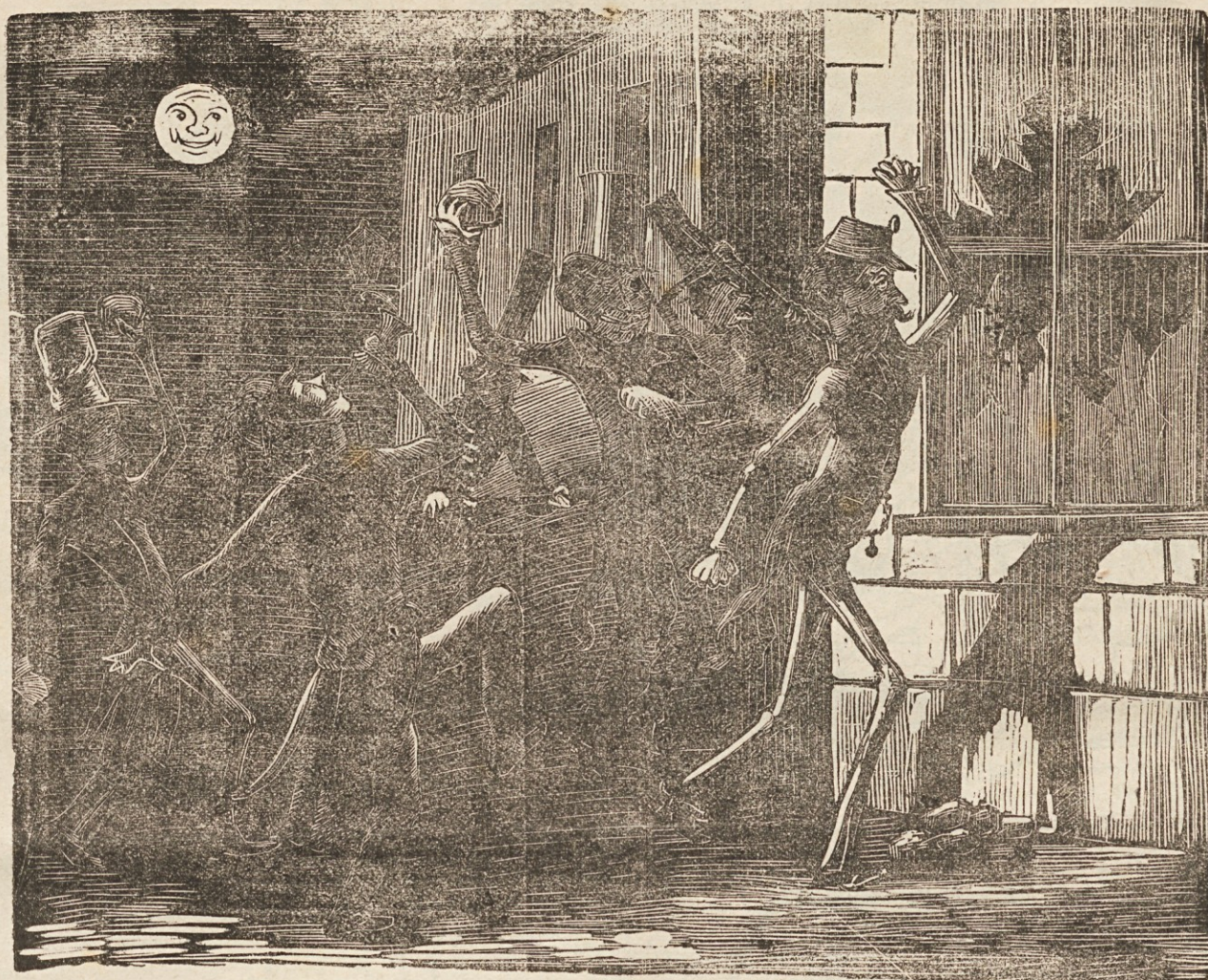
Ko so one dni pred kazino v Ljubljani nekaj kopali, so našli ploščo z latinskim napisom, ki kaže, da je zeló star. — Kdor zna nemški, ga bo morda razvozljal. Tak-le je napis:

N . .
 ADDAS . . . ISAAC ASINOΣ . . .
 COMITES . . . ORA . . . R . AEMONA . . .
 SOLENT . . . OPE . . TRIVICI . . TVER . .
 . . N . .

Pirker ist noch Landesschulinspektor!

Pirkar je še deželni šolski nadzornik!

Lep sad nemčurske Vesteneckove kulture.*)

Luna. Okrajni komisar litijski mora pač čuden okus o ponočni godbi (muziki) imeti, da mu je taka-le vseč in si jo še skoro naprej naroči. No, naj le dobro spi v zimski noči za pobitimi šipami!

*) Po želji več naročnikov, posebno litijskih, še enkrat natisnjeno iz 2. lanske številke, zavoljo Vesteneckove pravde na Dunaji.

V šoli pri veronauku.

Katehet. Kaj je očitna laž?

Učenec. Če bi kdo kaj pravil, o čemer on in pa tudi vsak drug človek ve, da ni res.

Katehet. In kaj bi bila taka laž?

Učenec. Če bi kdo rekel, da Pirkar ni več deželni šolski nadzornik na Kranjskem.

Pirkar je še deželni šolski nadzornik!

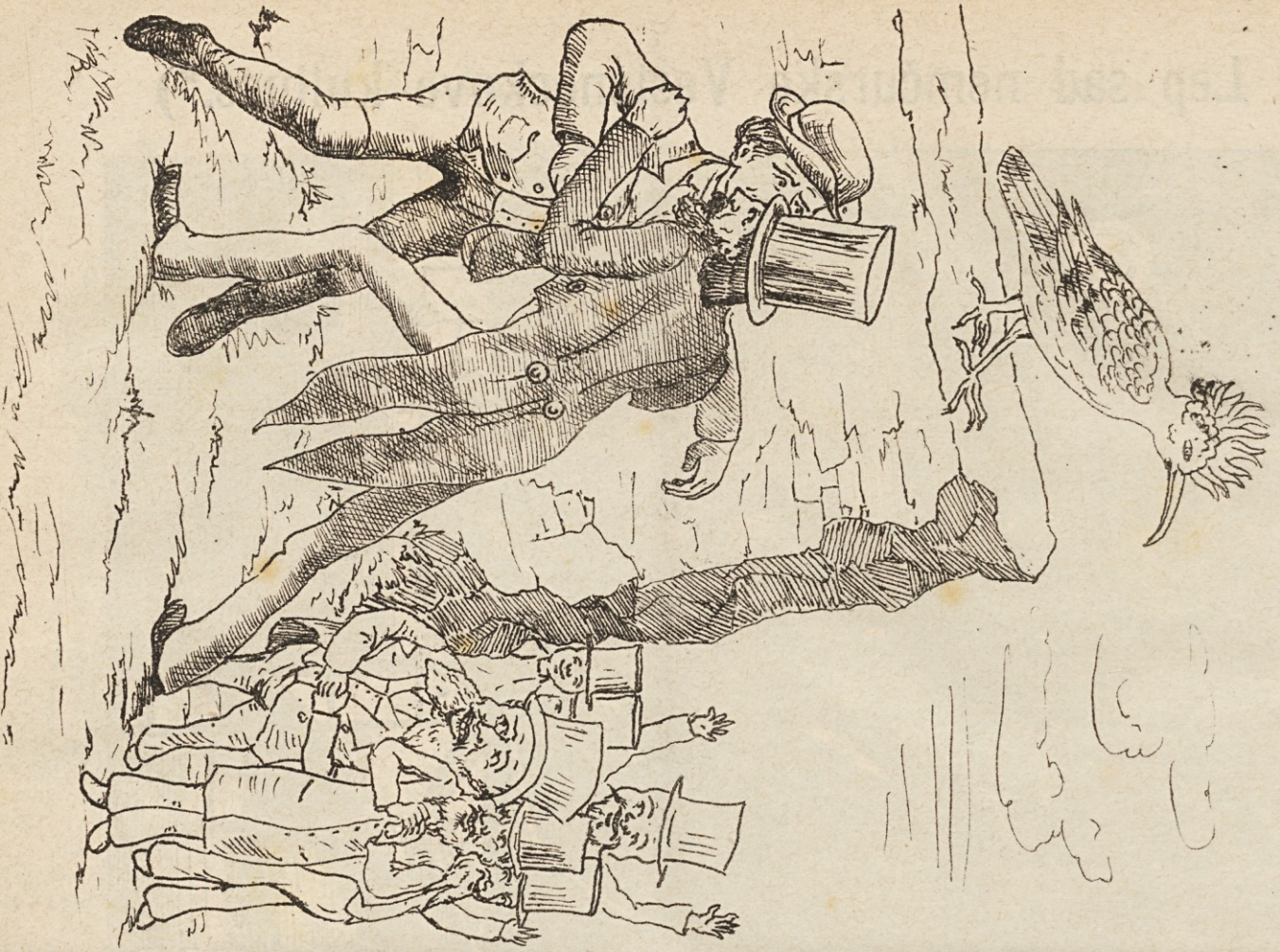
Pred svečnico.

Jože. V „Narodu“ sem bral, da tisti Seemann, ki v Ljubljani v Gradišči tako dobre voščene sveče za cerkve prodaja, ni Slovenec, ampak nemškutar.

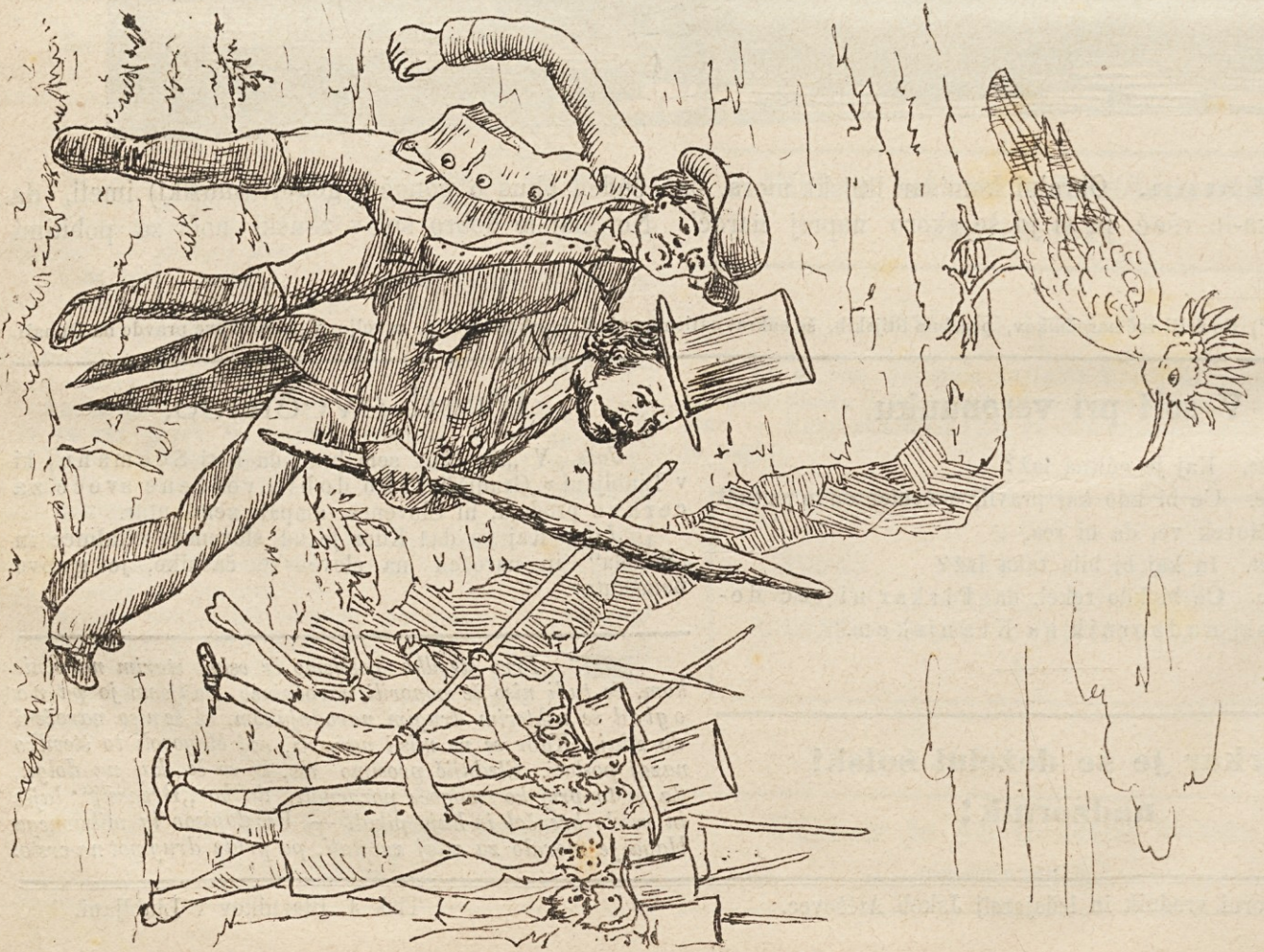
Jaka. Kaj pa da! Kdor je ud slovenske čitalnice in „Sokola“ in naročen na slovenske časnike, je gotovo nemškutar.

Prvo številko pošljemo še vsim starim naročnikom, če tudi niso še ponovili naročnine. Pošljemo jo pa na ogle d še nekterim drugim narodnjakom, ki še niso naročeni do zdaj. Kdor se ne misli naročiti, naj blagovoli to številko nazaj poslati. Slednjič prosimo vse, ki so še kaj na dolgu, da bi to prej ko mogoče poravnali, da bo „Brenclj“ lažje in veselo brenčal in huje pikal. — Več dopisov in mikavnega blaga je moralo za zdaj zaostati, pa pride drug pot na vrsto.

Vse eno je — prej in zdaj.

Prej so Slovence tako ob steno pritiskali, —

Taaffe ga pa tako, ker se mora ná-nj naslanjati.